

RECENZJE

Recenzja książki Heleny Kubica pt. *Zagłada w KL Auschwitz Polaków wysiedlonych z Zamojszczyzny w atach 1942–1943*, Oświęcim–Warszawa 2004, ss. 243.

Helena Kubica w swojej książce opisuje wysiedlenie ludności Zamojszczyzny jako realizację założeń tzw. Generalnego Planu Wschodniego opracowanego przez Główny Urząd Bezpieczeństwa Rzeszy.

Omawia ona przyczyny gospodarcze, polityczne, wojskowe i położenie geograficzne mające wpływ na wybór tego terenu na rozpoczęcie tworzenia tzw. „wału niemieckiego”. Autorka przedstawia podstawy prawne akcji, zasady jej przeprowadzenia, osoby sprawujące nad nią nadzór, przebieg wysiedleń, warunki życia w obozach przejściowych, pacyfikację wsi oraz odwet partyzantów na miejscowościach skolonizowanych przez Niemców. Jednocześnie ukazuje politykę III Rzeszy dążącej do skłócenia ludności polskiej z ukraińską poprzez przesiedlanie jej na teren powiatu biłgorajskiego i hrubieszowskiego. Dużo uwagi poświęca dzieciom, które wywożono do obozów koncentracyjnych, przeznaczano do germanizacji lub sprzedawano z pociągów Polakom.

H. Kubica przedstawia losy trzech transportów z Zamojszczyzny do KL Auschwitz, kierowanie części ludności już z rampy kolejowej do komór gazowych, zabijanie poprzez podanie dosercowe fenolu i załamanie psychiczne powodujące, iż większość zmarła w ciągu 2–3 miesięcy od chwili przybycia. W oparciu o istniejące dokumenty podaje niepełny wykaz imienny osób przywiezionych do obozu oraz ich dalsze losy.

Aneks zawiera dokumenty niemieckie dotyczące akcji oraz zeznania, relacje i wspomnienia uczestników tamtych wydarzeń. Praca H. Kubicy oddaje w pełni udokumentowany ogrom cierpienia ludności Zamojszczyzny w okresie wysiedleń i jej walkę, która uniemożliwiła zrealizowanie planów okupanta.

■ Ewa Kuźma